ואי סלקא דעתך טרפה היינו מסוכנת לכתוב רחמנא חלב נבלה יעשה לכל מלאכה [א]וחלב טרפה לא תאכלוהו ואנא אמינא ומה מחיים אתי איסור טרפה חייל אאיסור חלב לאחר מיתה מיבעיא אלא מדכתב רחמנא [ב]נבלה מכלל דטרפה לאו היינו מסוכנת מתקיף לה מר בר רב אשי ודלמא לעולם אימא לך היינו טרפה היינו מסוכנת ודקאמרת נבלה דכתב רחמנא ל"ל להך נבלה דלא אתיא מכח מסוכנת והיכי דמי שעשאה גיסטרא התם נמי אי אפשר דלא הוי מסוכנת פורתא מקמי דליפסק לרובא ואיבעית אימא א"כ לימא חלב נבלה וטרפה חלב חלב למה לי זו היא שאין חלבה חלוק מבשרה ויש לך אחרת שחלבה חלוק מבשרה ואיזו זו מסוכנת ואיבעית אימא מהכא [ג][2]ואומר אהה ה' אלהים הנה נפשי לא מטומאה ונבלה וטרפה לא אכלתי מנעורי ועד עתה ולא בא בפי בשר פגול הנה נפשי לא מטומאה [א]שלא הרהרתי ביום (א) לבא לידי טומאה בלילה ונבלה וטרפה לא אכלתי מנעורי [ב]שלא אכלתי בשר כוס כוס מעולם ולא בא בפי בשר פגול שלא אכלתי מבהמה שהורה בה חכם משום רבי נתן אמרו [ג]שלא אכלתי מבהמה שלא הורמו מתנותיה אי אמרת בשלמא שריא היינו רבותיה דיחזקאל אלא אי אמרת אסירא מאי רבותיה דיחזקאל ה"ד מסוכנת אמר רב יהודה אמר רב [ג]כל שמעמידין אותה ואינה עומדת רב חנינא בר שלמיא משמיה דרב אמר א] [ד]אפילו אוכלת בקעיות רמי בר יחזקאל אמר אפילו אוכלת קורות בסורא מתני הכי בפומבדיתא מתני הכי היכי דמיא מסוכנת אמר רב יהודה אמר רב כל שמעמידין אותה ואינה עומדת ואפילו אוכלת בקעיות רמי בר יחזקאל אמר אפילו אוכלת קורות אשכחינהו שמואל לתלמידי דרב אמר להו מאי אמר רב במסוכנת אמרו ליה הכי אמר רב

גועה

אי ס"ד טרפה היינו מסוכנת לכתוב רחמנא חלב נבלה יעשה לכל מלאכה. לאשמועינן דלא מטמא חלב משום נבלה ולשתוק מאזהרת אכילתו וכחלב טרפה [ג]מסוכנת לחודא לכתוב לא תאכלוהו לאשמועינן דחייל איסור מסוכנת אאיסור חלב ואנא ידענא דכ"ש דכי מייתא אתי נמי איסור נבלה וחייל עליה: **ומה מחיים.** דאיסור מסוכנת אינו אלא מחמת קירוב מיתה ואתי וחייל אאיסור חלב נבלה גופה מיבעיא: **אלא.** מדאיצטריך לאשמועינן בנבלה [ג] דאיסור נבלה חייל אאיסור חלב: **מכלל דמסוכנת לאו טרפה מיקרי.** ואצטריך לאשמעינן כהך נבלה דאתיא מכח מסוכנת ולא אתיא מכח טרפה שלא נטרפה קודם לכן דתיחול אאיסור חלב. ומק"ו דטרפה דאמרינן ומה מחיים כו' לא מצינן למילף גבי נבלה דאיסור נבלה חייל אאיסור חלב דטעמא דטרפה לאו משום קירוב מיתה הוא אלא משום חסרון כדמפרשינן לתרווייהו בזבחים בפרק חטאת העוף (דף ע.): [ד]**כגון שעשאה גיסטרא.** והיא עדיין מפרכסת דאמר בפ"ק (לעיל דף כא.) עשאה גיסטרא נבלה דזו לא נסתכנה קודם נבלותה ואיצטריך לאשמועינן דתיחול איסור נבלה אאיסור חלב: **עשאה גיסטרא.** חתכה לשנים לרחבה: **א"כ.** דמסוכנת אסירא: **לימא קרא חלב נבלה וטרפה וגו'.** ולאשמועינן דאתי איסור נבלה וטריפה וחייל אאיסור חלב ל"ל למכתב וחלב טרפה למידרשיה אייתר ולמימר דטרפה הוא דקאמינא לך דהיא וחלבה אסורים [ד]וכדמזהרנא לך דחייל איסור טרפה אחלב אלמא שני איסורים יש בה אבל יש לך אחרת שהיא קרובה למיתה כמו ואין בה אלא איסור חלב לבדו[ה]: **שחלבה חלוק מבשרה.** שאיסור חלב נוהג בה משנולדה ותו לית בה איסורא אחרינא: **הנה נפשי לא מטומאה.** יחזקאל קאמר ליה להקב"ה לפי שהיה אומר לו קח לך חטים ושעורים וגו' ועוגת שעורים תאכלנה והיא בגללי צואת האדם תעוגינה לעיניהם: **מקרה יום ומקרה לילה** לא כתיב בקרא ולא גרסינן ליה: **לידי טומאה.** קרי: **כוס כוס.** שחוט שחוט שלא תמות לפי שמסוכנת היא [ו]ונבלה ממש ליכא למימר דא"כ מאי רבותיה: **שהורה בה חכם.** שנולד בה ספק והוצרך לשאול לחכם להתירו: **מתנותיה.** הזרוע והלחיים והקבה [ז]ואע"פ שהוא היה כהן ובלא הרמה יכול לאוכלה: **שריא.** מסוכנת: **היינו רבותיה.** דאע"ג דשריא כיון דמאיסה לא אכלתיה: **אפילו אוכלת בקעיות.** שיש[ח] לה כח בשיניה דכיון דאינה עומדת מסוכנת היא: [ט]**רמי בר יחזקאל.** לא פליג אדרב יהודה אלא לטפויי אתא וכן רב חנינא: **בסורא מתני הכי.** כדאמר דרב חנינא הוסיף אדרב יהודה אפילו אוכלת בקעיות ובפומבדיתא מתני דרב יהודה גופיה סיים בה הכי:

גועה

ומה מחיים אתי איסור טרפה וחייל **אאיסור** חלב. פי' בקונטרס ומה מחיים דאיסור מסוכנת אינו אלא מחמת קירוב מיתה חל על איסור חלב נבלה גופה מיבעיא ומדאיצטריך לאשמועינן בנבלה מכלל דמסוכנת לאו טרפה מקרי ואיצטריך לאשמועינן כהך נבלה דאתיא מכח מסוכנת ולא אתיא מכח טרפה שלא נטרפה קודם לכן דתיחול אאיסור חלב ומק"ו דטרפה לא אתיא דטעמא דטרפה לאו משום קירוב מיתה הוא אלא משום חסרון כדמפרשינן לתרווייהו בזבחים בפרק חטאת העוף (דף ע.) וקשה לפירושו דאמאי לא ילפינן שפיר שיחול איסור נבלה על איסור חלב מק"ו דטרפה דאי משום דטרפה מחסרא נבלה נמי כיון דמתה אין לך חסרון גדול מזה ועוד מאי פריך בתר הכי ודלמא איצטריך קרא לנבלה דלא אתיא מכח מסוכנת ההיא נמי אתיא מק"ו ב] [י]לעיל וע"ק נהי נמי דמסוכנת לא הוי בלאו דטרפה מ"מ תתסר בעשה מקרא דזאת החיה דמשמע שאינה חיה לא תיכול ומיהו בזה י"ל אי הוה מוקמא קרא דזאת החיה במסוכנת לאוסרה הוה מסתבר [יא] ליה נמי לאוקומי בה לאו דטרפה (א) וכי היכי דעשה דזאת החיה מתוקמא בתרוייהו דתרוייהו מיקרו אינה חיה ה"נ לאו דטרפה מתוקמא בתרוייהו וא"כ נבלה [יב] דכתיב דחל על איסור חלב ל"ל ור"ת מפרש דה"ק ומה טרפה דמחיים לא מטמא חייל על איסור חלב נבלה דלאחר מיתה [יג] מטמא מיבעיא וליכא למיפרך כדפריך בפרק חטאת העוף (ג"ז שם) דטרפה חמורה דחייל איסורה מחיים דהתם קאמר לפי המסקנא דהכא דמסוכנת שריא אבל למאי דבעי למימר השתא דאיסור נבלה נמי מתחיל איסור שלה מחיים דא"א שלא היתה מסוכנת ומסוכנת אסירא מטעם נבלה מחמת קירוב מיתה ואפילו אם נאמר שלא יהא [יד] מסוכנת אלא איסור עשה לא שייך למיפרך מה לטרפה שכן מחיים בלאו כיון דמ"מ איסור נבלה מחיים שפיר הוה ידעינן לה שיחול על איסור חלב מק"ו דטרפה אבל השתא דמסוכנת שריא שייך שפיר למיפרך מה לטרפה שכן חל איסור שלה מחיים תאמר בנבלה שאין כאן איסור מחיים כלל והשתא פריך שפיר בתר הכי דלעולם אימא לך מסוכנת אסורה ואצטריך קרא שיבא איסור נבלה ויחול על איסור חלב (ב) ונבלה דלא הוי מסוכנת מעיקרא כגון שעשאה גיסטרא דההיא לא נאסר מחיים ולא אתי בק"ו דטרפה ורבינו גרשום היה מפרש ומה מחיים אתי איסור טרפה חייל אאיסור חלב אע"ג דליכא למימר דטרפה מגו דחייל אהאי איסור חייל נמי אהאי איסור דחלב נבלה של אחר מיתה שהיתה מסוכנת בתחלה דאיכא למימר מגו דחייל האי איסור נבלה אאיסור מסוכנת חייל נמי אאיסור חלב לא מיבעיא אלא ודאי מדאיצטריך קרא למכתב נבלה מכלל דמסוכנת שריא לגמרי והשתא פריך שפיר ודלמא איצטריך לעשאה גיסטרא דליכא מגו שהרי לא היתה מסוכנת וקשה לפי' שאין הש"ס מזכיר מגו זה כלל ועוד דאיכא למיפרך דאיכא נמי מגו בטרפה דחייל נמי אאיסור שאינו זבוח ולמ"ד בפרק גיד הנשה (לקמן דף קג.) בהמה בחייה לאברים עומדת חייל נמי איסור טרפה אאיסור אבר מן החי ואיכא מגו ועוד אפילו כי אמרת דמסוכנת אסירא ואיכא מגו בנבלה לא שייך למילף מק"ו דטרפה כיון דאיכא למיפרך מה לטרפה שכן אסורה מחיים כדפריך בזבחים (דף ע.): **שלא** הורמו מתנותיה. ואם תאמר לרבי יוחנן דאמר לקמן בפרק הזרוע (דף קלג.) האוכל מבהמה שלא הורמו מתנותיה כאילו אוכל טבלים מאי רבותיה דיחזקאל אע"ג דיחזקאל כהן היה כהן עצמו צריך להפריש תרומות ומעשרות ואסור לאכול טבל ויש לומר דרבי יוחנן סבר כמ"ד שלא אכל מבהמה שהורה בה חכם: **שלא** הרהרתי ביום כו'. ואם תאמר מאי רבותיה דיחזקאל והלא כל אדם נמי אסור כדאמר בפ"ק דמסכת ע"ז (דף כ:) ובפרק נערה שנתפתתה (כתובות דף מו.) ונשמרת מכל דבר רע שלא יהרהר ביום כו' וי"ל דלפי"ה חשיב ליה רבותא משום דאמרינן בפרק גט פשוט (ב"ב דף קסד:) שלשה דברים אין אדם ניצול מהם בכל יום הרהור עבירה ולשון הרע ועיון תפלה:

גועה

עין משפט נר מצוה

קיד א מיי' פכ"א מהל' איסורי ביאה הל' כט סמג לאוין קמ טוש"ע אה"ע סי' כג סעיף ג:
קטו ב מיי' פ"ד מהל' מאכלות אסורות הל"ד סמג לאוין קלג טוש"ע יו"ד סי' ח סעי' ג:
קטז ג ד מיי' שם הל"ג סמג שם טוש"ע יו"ד שם סעיף א:

תורה אור השלם

1. וְחֵלֶב נְבֵלָה וְחֵלֶב טְרֵפָה יֵעָשֶׂה לְכָל מְלָאכָה וְאָכֹל לֹא תֹאכְלֻהוּ: ויקרא ז כד
2. וָאֹמַר אֲהָהּ אֲדֹנָי אֱלֹהִים הִנֵּה נַפְשִׁי לֹא מְטֻמָּאָה וּנְבֵלָה וּטְרֵפָה לֹא אָכַלְתִּי מִנְּעוּרַי וְעַד עַתָּה וְלֹא בָא בְּפִי בְּשַׂר פִּגּוּל: יחזקאל ד יד

רבינו גרשום

ואנא אמינא מחיים אתי איסור טרפה וכו'. כלומר מסוכנת מחיים דהיינו טרפה אתי איסור טרפה וחייל על איסור חלב מסוכנת לאחר מיתה דהיינו נבלה מיבעיא: אלא מדכתיב רחמנא נבלה וכו'. כלומר מדאיצטריך רחמנ' למיכתב נבלה דלאחר מיתה מכלל דטרפה לאו היינו מסוכנת: התם נמי אי אפשר דלאו הויא מסוכנת כו'. ועדיין אימא לך דאי טרפה היינו מסוכנת לא הוה איצטריך למיכתב נבלה דלאחר מיתה כדאמרינן לעיל: זו שאין חלבה חלוק מבשרה דתרוייהו אסירי. חלב ובשר: ויש לך אחרת שחלבה חלוק מבשרה. כלומר שהחלב אסור טמא והבשר מותר: כוס כוס זו היא מסוכנת שאמר כוס כוס מהרה שמיד תמות: שהורה בה חכם. כלומר שצריך חכם להורות בה (חכם) שלא היה בה שום ספיקא לאסור: שלא הורמו מתנותיה הזרוע והלחיים והקיבה: אפי' אוכלת בקעיות. כלומר אפי' אוכלת חתיכות של עץ אם אינה עומדת אסורה:

מסורת הש"ס

א) זבחים ע., ב) לקמן מד., ג) [שם: מגילה כח.], ד) עיין רש"ל.

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ומה וכו' דכי היכי: (ב) בא"ד ויחול על איסור חלב לנבלה וכו' למימר בטרפה:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] גמ' אפי' אוכלת בקעיות. נ"ב פי' חתיכות של עצים כן פי' הערוך בערך בקע ג': ב] תד"ה ומה מחיים וכו' הכא נמי אתיא מק"ו כדמסיקנא לעיל כנ"ל וכ"כ מהרש"א במהדורא בתרא ובעל קיקיון דיונה וכותבים למ"ש התוס' לעיל בד"ה השתא מחיים וכו' ודלא כמהרש"א במהדורא קמא הו"ק:

שיטה מקובצת

א) שלא הרהרתי ביום ובאתי לידי טומאה: ב) ובחלב טרפה לחודה לכתוב: ג) אלא מדאיצטריך לאשמועינן בנבלה מכלל דמסוכנת: ד) וכדמזהרנא לך. נ"ב נ"א וכדאוקימנא לה דחייל וכו': ה) חלב לבדו הס"ד ומה"ד שאין חלבה חלוק מבשרה ששניהם אסורים הס"ד ומה"ד יש לך אחרת שחלבה חלוק מבשרה שאיסור וכו': ו) לפי שמסוכנת היא דנבלה ממש: ז) (ואע"פ שהוא היה כהן ובלא הרמה יכול לאוכלה) נרשם עליו ונ"ב לא נמצא בס"י: ח) אפי' אוכלת בקעיות שיש לה חיות וכח בשיניה שאוכלת בקעיות עצים י"ל מחמת דוחק מיתה היא עושה כן וכיון דאינה עומדת מסוכנת היא: ט) (רמי בר יחזקאל לא פליג אדרב יהודה אלא לטפויי אתא וכן רב חנינא) נרשם עליו ונ"ב שבס"י לא נמצא: י) אתיא מק"ו לפירושו: יא) הוה מסתבר נמי לאוקומי בה לאו דטרפה דכי היכי דעשה: יב) וא"כ נבלה דכתב רחמנא דחל על איסור חלב: יג) דלאחר מיתה ומטמא מיבעיא וליכא למפרך: יד) שלא יהא במסוכנת אלא איסור עשה:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones

Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com